

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje komparaci expresionistické malby a existenciální literatury v souvislosti s motivem výkřiku. I přes jejich relativní časovou a geografickou vzdálenost (námi studovaná expresionistická malba je zastoupena především v Německu a Rakousku, zatímco ústřední dílo této práce, existenciální román *Pád* pochází z pera francouzského spisovatele, Alberta Camuse) se snažíme dokázat jejich formální a ideologickou propojenost na základě analýzy vybraných témat, motivů, technik a struktur. Za ústřední předmět komparace jsme zvolili motiv výkřiku, který svou výrazovostí tvoří významnou osu západního umění, stejně tak jako klíčový styčný bod mezi expresionismem a existencialismem. Přestože tento bohatý motiv nabízí mnohé interpretace, pro naši analýzu jsme zvolili pouze vybrané koncepty. Po formální stránce je práce rozdělena na tři kapitoly, přičemž první dvě se věnují problematice vzniku a stručné charakteristice hlavních bodů estetik zkoumaných směrů. V prvních dvou kapitolách také popisujeme jejich přidružené protějšky ve vizuálním umění či literatuře (tedy expresionistickou literaturu a existenciální malbu a sochu), protože oba mají v kunsthistorii svou nezanedbatelnou pozici. Třetí kapitola má za cíl představit jejich vybrané společné koncepty a tendence. Dále práce reflektuje společné kořeny expresionismu a existencialismu ve filozofii Friedricha Nietzscheho, Martina Heideggera, Edmunda Husserla a později Jean-Paula Sartera a Maurice Merleau-Pontyho, stejně tak jako v psychoanalýze Sigmunda Freuda a teorii relativismu Alberta Einsteina. Naše analýza dochází k závěru, že tyto dva zvolené avantgardní směry prvních dekad dvacátého století svým zaměřením revoltují především proti fosilizaci krásného umění a striktnímu akademismu. Také proto je spojuje jejich zaměření na obyčejného člověka a jeho nezaměnitelnou individualitu, subjektivitu a svobodu. Východiskem tohoto zaměření je pak právě motiv výkřiku jako nejzazšího projevu silné emoce.